

Láncszemek

Budapest, december 24.

Utóbbi időkben mind több és több szó esik a nagy közönségnek nyilvános helyeken való viselkedéséről. A tömegpszichológusok, kik a főváros lakosságának utóerén tartják kezüket, megállapították, hogy a mi közönségünk, ha tömeggé verődik, elveszti önuralmát, minden ember elfelejti mindazt, amit évek hosszú során át illemből, viselkedésből a szülői háznál, az iskolában, vagy az életben tanult és teljesen urrá lesz rajta a zabolátlan fegyelem. Ugy nagyjában az egyes emberek viselkedése, az érintkezés módja, az udvariasság szabályainak betartása ellen kevesebb kifogás emelhető, de tömörüljenek csak a kifogástalan viselkedésű urak és hölgyek egy tömeggé, az érintkezési hang azonnal eldurvul, mintha a kultúra évtizedei semmi benyomást sem tettek volna reánk. És itt kell keresni a mi társadalmi életünk egész sivárságát és egyhangúságát, ez az a kiindulási pont, melyen hajótörést szenved egyesek és a hatóságok minden intézkedése.

Aki végigkóborolta a külföldi metropolisokat, és csak kissé nyitott szemmel járt körül Európában, az rögtön meglátja a nagy különbséget, mely a mi fővárosunk és idegen nemzetek nagy városainak közönsége között fennáll.

Az olasz és délfranciának farsangi ünnepélyei világhírű körmenetei, melyek az utcákon játszódnak le és melyek a napsugaras körutakra és színpompás terekre terelik ki a város apraját, nagyját, a szegény munkásnépet és a milliók urait, tanubizonysága annak, hogy é nép, melynek vérmérséklete, temperamentuma pedig élénkebb, mint a miénk, — utcai ünnepélyeibe és mulatságaiba rendet, fegyelmet és jókedvet tud belevinni. Aki csak egyszer látott életében egy flórenci vagy milánói virágkorzót, mikor a közönség tizezreinek ujjongása közepett hajtattak végig bántatlanul a felvirágozott kocsik százai, az ezt a látványt, a tömegnek azt a tapintatos viselkedését soha sem fogja elfelejteni. A párisi július 14-iki nemzeti ünnep és a tavasszal programmon levő kofakirálynő választásának diadalmenete, egész Páris népét kicsalja az utcára és a bohém jókedvtől, az ártatlan kedélyes mulatozástól napokig hangos a párisi aszfalt, hol rögtönzött táncmulatságokat is rendez a nép.

Próbálja meg nálunk valaki az effélét. Mint egy tiz évvel ezelőtt volt a budapesti társadalmi életnek egy-két elismert vezéralakja. Megpróbálták, hátha lehetne itt is meghonosítani ilyen népmulatságot. Kezdték egy virágkorzó rendezésen. Végigvonult a kocsisor a Stefánia-uton és az Andrássy-uton. A közönség sorfalat állt a járdán és az uttesten és némán, hangtalanul engedte maga előtt elkocsizni a virágokkal díszített fogatokat. És egyszer csak hirtelen kilépett a közönség sorából egy «ur», letépett egy virágot az előtte elhaladó kocsiról s odanyújtotta a mellette álló leánynak. A következő pillanatban, ahelyett, hogy, mint az Olaszországban biztosan megtörtént volna, a mellette álló férfiak felpofozták volna azt az «uri» embert — reávetették magukat, férfiak és asszonyok, a kocsikra és egy másodperc alatt megkezdődött a fosztogatás végig az egész korzón. Az előkelő, intelligens közönség úgy viselkedett, hogy a végén is a rendőrség meg a tüzoltóság vette körül az egyes kocsikat és így folyt le az első virágkorzó Budapesten, a mi művelt s illemtudó közönségünk előtt. A következő évben természetesen meg sem kísértették megismételni.

Évek mulva aztán megint mással próbálkoztak. Már-már azt hittük, hogy a Gyermekvédő Liga által rendezett gyermeknapok lassan-lassan átalakulnak ilyen utcai társadalmi népmulatságokká. Ugy is indult a dolog. De itt meg az volt a baj, hogy az emberek hamar megunták, hogy minden tiz lépésre gyűjtő-perselyt tartottak az orruk alá és e gyermeknapok is elvesztették népmulatságjellegüket.

A mi népünk, mely egész héten át robotmunkát végez, vasárnap kikerül az utcára és a